

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000480

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марчук Анна Павлівна

2. Anna P. Marchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Педагогічна та вікова психологія

Дата захисту: 05-05-2026

Спеціальність за освітою: 053 Психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12243

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15, 15.21.41.17, 15.41.21

Тема дисертації:

1. Вікові особливості смислового реконструювання в умовах інформаційної невизначеності
2. Age-related features of semantic reconstruction in conditions of information uncertainty

Реферат:

1. Актуальність дослідження зумовлена невідомим розвитком інформаційного суспільства, збільшенням швидкості Інтернету, а, отже, діджиталізацією та цифровізацією в усіх сферах життя людини, постійним збільшенням невизначеності й інфодемії та впливом події останнього семирічного періоду, які зумовили збільшення актуальності досліджень впливу невизначеності та толерантності/інтолерантності до неї в умовах пандемії COVID-19, війни і військових дій, екстремальних умов перебування та підготовки до них. Аналіз наукових підходів визначив, що інформаційна невизначеність може бути спровокована дефіцитом, надлишком, суперечністю чи неоднозначністю інформації. Проаналізовано три типи інформаційної невизначеності: помірної інформаційної невизначеності (інформаційне плато), середній рівень інформаційної невизначеності (інформаційна суперечність) та висока інформаційна невизначеність (інформаційний розрив). Розроблено понятійно-логічну схему смислового реконструювання в умовах інформаційної невизначеності, яка включає дві основні характеристики смислового реконструювання – процесуальні характеристики мислення (вербальна активність та синтаксична складність речень) і результат смислового реконструювання

(логіко-сміслові зв'язки та модальності смислового продукту). З'ясовано основні вікові періоди й охарактеризовано особливості мислительної діяльності на різних вікових етапах розвитку, основні вікові новоутворення й особливості впливу невизначеності у різних вікових групах. Емпірично досліджено вікові відмінності смислового реконструювання в умовах інформаційної невизначеності за допомогою «Методики текстуальних розривів». Встановлено статистично значущі відмінності між віковими групами за показниками логіко-сміслових зв'язків (ANOVA: $F=4,720$; $p=0,001$), які характеризуються переходом від смислової аморфності до смислової логічності (разом із тим, прослідковується зниження значень у похилому (старшому) віці). Доведено відмінності логіко-сміслових зв'язків різних вікових груп. Назагал визначено, що інформаційна невизначеність помітно впливає на смислове реконструювання на помірному рівні невизначеності – інформаційне плато забезпечує оптимальний рівень когнітивної діяльності, натомість середній рівень невизначеності – інформаційні суперечності й особливо високий рівень – інформаційні розриви – призводять до дезорганізації процесу осмислення.

2. The relevance of the study is defined by the continuous development of the information society, the increase in Internet speed, and, consequently, digitalization in all spheres of human life, the constant increase in uncertainty and infodemia, and the impact of the events of the last seven-year period, which have led to an increase in the relevance of research on the impact of uncertainty and tolerance/intolerance to it in the context of the COVID-19 pandemic, war and military operations, extreme conditions of stay and preparation for them. The analysis of scientific approaches determined that information uncertainty can be provoked by a shortage, excess, contradiction or ambiguity of information. Three types of information uncertainty were analyzed: moderate information uncertainty at the level of the information plateau, medium information uncertainty at the level of information contradiction, high information uncertainty at the level of information gap. The main age periods were clarified and the features of thinking activity at different age stages of development, the main age-related neoplasms and the features of the influence of uncertainty in different age groups were characterized. Empirically, age differences in semantic reconstruction under conditions of information uncertainty were investigated using the "Textual Gap Methodology". Statistically significant differences between age groups were established in terms of logical-semantic connections (ANOVA: $F=4.720$; $p=0.001$), which are characterized by a transition from semantic amorphousness to semantic logic (at the same time, a decrease in values is observed in advanced (older) age). Differences in logical-semantic connections of different age groups were proven. In general, it has been determined that information uncertainty has a significant impact on semantic reconstruction at a moderate level of uncertainty: the information plateau provides an optimal level of cognitive activity, while an average level of uncertainty (information contradictions) and an especially high level (information gaps) lead to disorganization of the comprehension process.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Мазяр О. В., Марчук А. П. Динаміка логіко-сміслових зв'язків у юнацькому віці. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. 2024. Вип. 22. С. 83–89
- 2. Марчук А. П. Вікові особливості модальності мислення у системі смислових зв'язків. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Психологія». 2025. № 3, т. 36(75). С. 140–145.

- 3. Марчук А. Вікові тенденції смислового реконструювання в умовах інформаційної невизначеності різних рівнів інтенсивності. Габітус. 2025. Вип. 74. С. 125–129
- 4. Марчук А. Логіко-смислові зв'язки в умовах інформаційної невизначеності. Журнал соціальної та практичної психології. 2024. № 3. С. 31–36
- 5. Мазяр О. В., Марчук А. П. Логіко-смислові зв'язки алогічності в інформаційно невизначеному дискурсі. Журнал соціальної та практичної психології. 2024. № 3. С. 19–24
- 6. Марчук А. Актуальність та перспективи розробки методів дослідження процесуальних характеристик мислення. Суспільство для психічного здоров'я особистості: взаємодія родини, освіти, громади : зб. наук. пр. за матеріалами Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Житомир, 24 листоп. 2022 р. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. С. 167–168
- 7. Марчук А. Вікові особливості мислення та креативності. Психологічні проблеми творчості : матеріали XXIII Міжнар. психол. конф., Київ, 24-25 лип. 2023 р. Київ : Ін-т психології ім. Г.С. Костюка НАПН України, 2023. С. 190–193
- 8. Марчук А. Особливості психічної саморегуляції в умовах інформаційної невизначеності. Креативна педагогіка. 2023. № 16. С. 123–125
- 9. Марчук А. Особливості смислового реконструювання текстуальних розривів. The impact of globalization on pedagogy and psychology as sciences: International scientific conference, December 25–26, 2024. Riga : ISMA, 2024. С. 25–28.
- 10. Марчук А. Смислове реконструювання текстів з інформаційними лакунами. Grundlagen der modernen wissenschaftlichen Forschung : VII International Scientific and Practical Conference, Zürich, 13 Dezember, 2024. Zürich, 2024. С. 388–390
- 11. Марчук А. П. Текстуальні розриви як каталізатор лімінальності мислення та смислового реконструювання. Scientific vector of various sphere' development: reality and future trends: Proceedings of the V Correspondence International Scientific and Practical Conference, July 18, 2025. Vinnytsia ; Vienna : Grail of science, 2025. № 54. С. 651–652

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мазяр Олег Васильович

2. Oleh V. Maziar

Кваліфікація: д. психол. н., доц., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2718-9053

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поспелова Ірина Донатасівна
2. Iryna D. Pospelova

Кваліфікація: к.психол.н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гулько Юлія Анатоліївна
2. Yuliia A. Hulko

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3658-7232

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мірошниченко Олена Анатоліївна
2. Olena A. Miroshnychenko

Кваліфікація: д. психол. н., доцент, 19.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка**Код за ЄДРПОУ:** 02125208**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ковтун Наталія Михайлівна
2. Nataliia M. Kovtun

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-5529-8655**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка**Код за ЄДРПОУ:** 02125208**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Горбунова Вікторія Валеріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Горбунова Вікторія Валеріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Мирончук Наталія Миколаївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна